

80-річчя

АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ В. О. ЄФІМОВА

5 березня виповнилося вісімдесят років відомому вченому в галузі чорної металургії і ливарного виробництва академіку НАН України Віктору Олексійовичу Єфімову.

Народився В. О. Єфімов у м. Нікополі Дніпропетровської області. Інженерну освіту здобув у Дніпропетровському металургійному інституті. Протягом кількох років працював інженером. Після закінчення навчання в аспірантурі при Київському політехнічному інституті з 1951 р. працює у системі НАН України — спочатку в Інституті чорної металургії, а згодом — в Інституті газу.

На формування В. О. Єфімова як ученого помітний вплив справив відомий фахівець у галузі металургії академік М. М. Доброхотов. У 1964 р., вже будучи доктором технічних наук, Віктор Олексійович перейшов працювати до Інституту проблем лиття (нині Фізико-технологічний інститут металів та сплавів) НАН України, де керував відділом плавки сплавів і формування зливків і був призначений заступником директора інституту з наукової роботи. З 1966 р. протягом двадцяти двох років учений очолював цю установу.

Виконані В. О. Єфімовим глибокі дослідження рідкого стану металевих і шлакових розплавів дали можливість теоретично обґрунтувати вплив турбулентних потоків рідкої сталі на кристалізацію зливків і виливків та виникнення в них дефектів, стали помітним внеском у вивчення питань зародження і розвитку газових та інших фаз при формуванні зливків киплячої, спокійної і напівспокійної сталі, спливання неметалевих включень, взаємодії шлаків з металом під час розливання сталі. Значний теоретичний і практичний інтерес становлять роботи В. О. Єфімова з вивчення гідродинамічних процесів лиття металевих розплавів, теплофізичних умов формування великих зливків і виливків. Створені під його керівництвом високоефективні технології розливання сталі у зливки знайшли широке застосування на багатьох металургійних і машинобудівних заводах колишнього СРСР з річним обсягом виробництва у десятки мільйонів тонн.

Не менш значний внесок зробив В. О. Єфімов і у вивчення деформації та напруженого стану первинної кірки зливків різного призначення, розробку науково обґрунтованих принципів раціонального конструювання їх форми, створення методів одержання тонкостінних сталевих виливків витискуванням рідкого металу з кристалізацією його під тиском, дослідження впливу імпульсної обробки і фільтрації розплавів на процеси кристалізації зливків і безперервнолитих заготовок та якість металургійної продукції.

За результатами досліджень опубліковано понад 720 наукових праць В. О. Єфімова, серед яких — 12 монографій. Вони користуються широкою популярністю серед фахівців і є надійною базою для створення і вдосконалення технологічних процесів одержання високоякісних виробів у металургії та ливарному виробництві.

Плідні ідеї, закладені у фундаментальних працях вченого, успішно розвивають численні представники заснованої ним наукової школи, серед яких 6 докторів і понад 30 кандидатів наук.

Багато зробив В. О. Єфімов для становлення і розвитку Інституту проблем лиття, зміцнення його матеріально-технічної бази, поповнення висококваліфікованими науковими кадрами. Ця установа під його керівництвом стала провідною в країні у галузі дослідження процесів лиття, здобула визнання вітчизняних і закордонних фахівців.

Не залишається В. О. Єфімов і осторонь від активної громадської діяльності. Він є членом редакційної колегії журналу *«Процеси лиття»*, членом ученої ради інституту і спеціалізованої ученої ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій.

Переконливим свідченням вагомості наукової, науково-організаційної, педагогічної і громадської діяльності академіка НАН України В. О. Єфімова є присудження йому двох Державних премій СРСР у галузі науки і техніки, академічної премії ім. Є. О. Патона, нагородження двома орденами Трудового Червоного Прапора, орденом «Знак Пошани», медалями.

Своє вісімдесятиріччя В. О. Єфімов зустрічає сповнений творчих задумів та широкомасштабних планів. Про їх реальність може свідчити той факт, що тільки за останні три роки вийшли з друку дві монографії вченого.

Наукова громадськість сердечно вітає Віктора Олексійовича з ювілеєм і зичить йому міцного здоров'я, щастя та нових творчих здобутків.